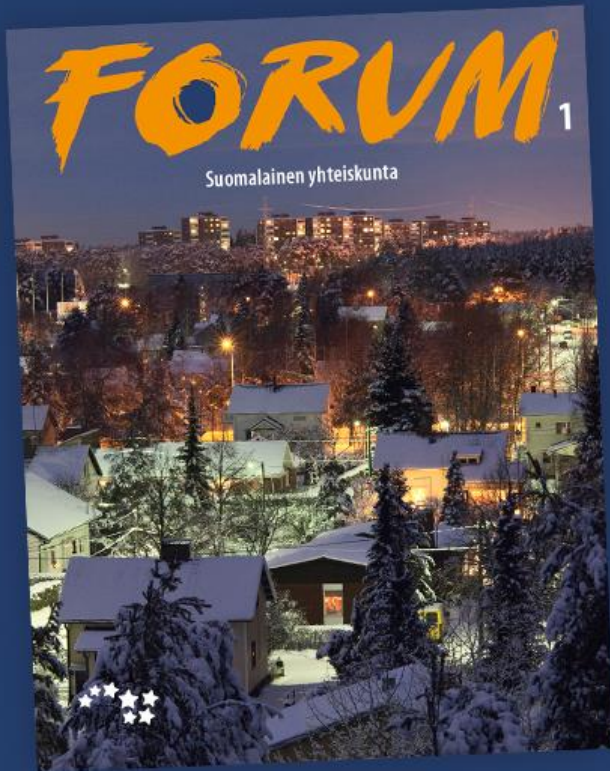

Kotiin: Lue

Luku 20

Valtioneuvosto - toimeenpanovallan haltija

s. 154-159

Valtioneuvoston työ

- **Valtioneuvoston yleisistunto**
  - Iltakoulu = epävirallinen istunto
- **Presidentin esittely**
  - Presidentin johtama istunto
- **Ministerivaliokunnat (4 kpl)**
  - UTVA = Ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta
  - EU-ministerivaliokunta
  - Raha-asiainvaliokunta
  - Talouspoliittinen ministerivaliokunta
- **Ministerityöryhmät ja ylim. valiokunnat**
- **Eduskunnan täysistunnot**
  - vastaamassa kysymyksiin
- **EU-ministeritapaamiset**

Parlamentarismi =

Hallituksen on nautittava eduskunnan luottamusta!!!

- **Välikysymys – voi johtaa eroon!**
  - 20 kansanedustajaa, 15 päivää, opposition vahvin ase
- Suulliset kysymykset - kyselytunti
- Kirjalliset kysymykset – 21 päivää aikaa
- **Hallituksen tiedonanto – voi johtaa eroon!**
  - Esim. hallitusohjelma
- **Luottamuskyseymys – voi johtaa eroon!**

Millaisia hallitustyypppejä Suomessa on ollut?

Vähemmistöhallitus

Yhteishallitus

Virkamieshallitus

Toimitusministeristö

Enemmistöhallitus

1. Kahden tai useamman puolueen, joskus myös kaikkien eduskuntapuolueitten muodostama
2. Koostuu puolueettomina asiantuntijoina valituista ministereistä
3. Hallituksen puolueilla vähemmistö eduskunnassa
4. Eroava valtioneuvosto, joka hoitaa tehtäviä, kunnes uusi hallitus valittu
5. Hallituksen puolueilla enemmistö eduskunnassa

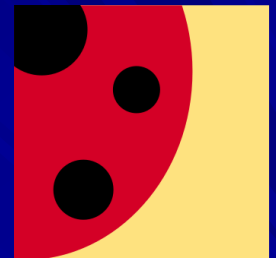
Hallitusvaihtoehdot

- Porvarihallitus =
  - Kok. ja/tai Kesk. + RKP + PS + KD + Vihr.
- Sosialistihallitus =
  - SDP + Vas.
- Punamultahallitus =
  - SDP + Kesk. + muita
- Sinipunahallitus =
  - Kok. + SDP + muita
- Sateenkaarihallitus =
  - Kaikki tai lähes kaikki puolueet
  - yhteishallitus
- Sinivihreähallitus =
  - Kok. + Kesk.+ Vihr.+RKP
- Kansanrintamahallitus =
  - Maalaisliitto/Kesk. + SDP + SKDL
- Enemmistöhallitus =
  - Hallituspuolueilla kansanedustajia 100 tai yli
- Vähemmistöhallitus =
  - Hallituspuolueilla kansanedustajia alle 100
- Virkamieshallitus =
  - Virkamiehet, toimitusministeriö

Nykyinen hallitus 2023 →

Eduskuntaryhmät:

KOK	48
PS	46
RKP	10
KD	5

rkp

Yhteensä 109 kansanedustajaa

→ **Enemmistöhallitus.**

→ **Porvarihallitus**

→ **Oikeistohallitus**

Tehtävä 2. Miksi puolueet haluavat hallitukseen?

- **Se tuo valtaa, jota muualla ei ole.**
- **Hallituksessa voi vahvasti vaikuttaa maan asioihin ja uusien lakien säätämiseen.**
- **Puolueen keskeisiä henkilöitä pääsee ministereiksi → paljon vaikutusvaltaa.**
- **Oppositiopuolueena vaikutusvalta jää eduskunnassa rajalliseksi.**

Lista pääministerin toimeen kuuluvista asioista:

- on hallituksen poliittinen johtaja ja keulakuva
- muotoilee hallituksen politiikan
- toimii sovittelijana hallitusryhmien erimielisyyksissä
- huolehtii hallituksen yhtenäisyydestä
- johtaa jokaisen ministerivaliokunnan toimintaa
- päättää tärkeimmät asiat muutaman keskeisen ministerin kanssa
- toimii presidentin sijaisena, jos tämä on estynyt tehtäviensä hoidosta
- johtaa ulkopolitiikkaa yhdessä presidentin kanssa
- osallistuu Suomen edustajana Eurooppa-neuvoston kokouksiin
- vastaa Euroopan unionissa päätettävien asioiden valmistelusta ja käsittelystä valtioneuvostossa
- informoi eduskuntaa EU-asioiden valmistelusta ja päätöksistä.

Tehtävä 2. Vertaa **enemmistö-** ja **vähemmistö-**hallituksen toimintaedellytyksiä.

- **E-hallituksella kansanedustajien enemmistön tuki takanaan, voi odottaa toimivansa koko vaalikauden (4v.).**
- **E-hallitus voi työskennellä itsevarmasti ja aloittaa suurtenkin uudistushankkeiden valmistelun.**
- **V-hallituksen pitää huomioida, että kansanedustajien enemmistö on oppositiossa ja voi halutessaan kaataa hallituksen.**
- **V-hallituksen toiminta on siis varovaisempaa.**
- **V-hallitus joutuu usein etukäteen varmistamaan riittävän tuen saamisen ajamilleen asioille.**

Alla on lueteltuna hallituksen muodostamisen vaiheita. Laita vaiheet kronologiseen järjestykseen, jolloin saat selville, miten hallitus muodollisesti syntyy. Käytä apuna oppikirjan sivuja 156–157.

- A. Eniten ääniä saaneesta pääministeriehdokkaasta tulee pääministeri.
- B. Hallitus antaa eduskunnalle tiedonannon uuden hallituksen keskeisimmistä tehtävistä.
- C. Eduskuntaryhmät neuvottelevat hallituksen muodostavista puolueista.
- D. Suurimman puolueen puheenjohtajasta tulee hallitustunnustelija.
- E. Eduskunta äänestää hallituksen nauttimasta luottamuksesta.
- F. Eduskuntavaalit.
- G. Jos eduskunta hylkää toistamiseen pääministeriehdokkaan, äänestetään pääministeriehdokkaasta kolmannen kerran.
- H. Presidentti nimittää pääministerin ja muut ministerit.
- I. Eduskunta äänestyksessään hyväksyy/hylkää pääministeriehdokkaan.
- J. Presidentti antaa eduskunnalle ilmoituksen pääministeriehdokkaasta.
- K. Hallitustunnustelija neuvottelee eduskuntaryhmien kanssa ja esittää niille kysymyksiä.
- L. Jos eduskunta hylkää pääministeriehdokkaan, pidetään uusi äänestys. Eduskunta hyväksyy tai hylkää pääministeriehdokkaan.

**Vastaa laittamalla oikea aakkosjärjestys:
socrative.com
Room 273010**

Hallituksen muodostaminen

Oikea rivi:

F → D → K → C → J → I → L → G → A → H → B → E

Tehtävä1. Miten hallitus Suomessa muodostetaan?

1. Lähtökohtana eduskuntavaalit tai tilanne, jossa hallitus on kaatunut.

2. Eduskuntaryhmät käyvät neuvotteluja hallituksen ohjelmasta ja kokoonpanosta.

Tehtävä1. Miten hallitus Suomessa muodostetaan?

3. Presidentti ilmoittaa eduskunnalle = HALLITUSTUNNUSTELIJA pääministeriehdokkaan neuvoteltuaan ryhmien kanssa.

3. Eduskunta äänestää pääministeristä. Jos ehdokas saa enemmistön, hänestä tulee pääministeri.

Tehtävä1. Miten hallitus Suomessa muodostetaan?

4. Jos ehdokas ei saa enemmistöä, asetetaan uusi ehdokas ja käydään uusi vaali (tarvittaessa 3x),

Jos tarvitaan kolmas äänestys, pääministeriksi valitaan eniten ääniä saanut henkilö.

Tehtävä1. Miten hallitus Suomessa muodostetaan?

5. Lopuksi presidentti nimittää pääministerin ja muut ministerit.

6. Nimityksen jälkeen hallitus antaa hallitusohjelmansa tiedonantona eduskunnalle, joka äänestää.

Tehtävä1. Miten hallitus Suomessa muodostetaan?

7. Kun hallitus on saanut luottamuksen eli eduskunnan enemmistön taakseen, se aloittaa työnsä.